

SLOVENE

Štev. 205. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v petek, 9. septembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne dni in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemam:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishvu
prejemam: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petstvarila (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsila
26 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upravišškega telefona št. 188.

„Prodane duše“.

(Iz učiteljskih krogov.)

S studom sem odložil zadnji »Učiteljski
Tovariš«. Odrekati učitelstvu prepotrebni
grizljaj kruha more le kaka liberalnim mo-
gotcem prodana duša! Ne morem si misliti,
da bi bil to začasno zboljšanje odklonil kdo
drugi, kakor moč, ki ima 3000 K plače in
je poleg tega še urednik »Učiteljskega To-
variša«. Nekoč je ta list vpil učiteljem to-
varišem: »Efijalti, grobokopi, zaslepljenci,
prodane duše, od kojih se mora s studom
obrniti; a svet se zdaj lahko prepriča, ker
ima nepobite dokaze v omenjenem listu,
komu naj veljajo omenjene pravice! Za-
lostno, a resnično! Gospod urednik »Učit.
Tovariša«, zapomnite si to-le: Če spleva
učiteljsko gmotno vprašanje po vodi, krivi
boste edino-le vi, a čisto učitelstvo bode
vam v pretežni večini vpilo: Morituri vo-
bis blasphemant!

O ubogi učiteljski ugled, kako te tep-
tajo in mandrajo na vseh ogh in konch
celo — učitelji sami! Da, na vseh straneh!
In da na vseh straneh, temu so krivi zopet
oni, ki so se vpregli v gonjo lažnjivemu li-
beralizmu proti svojemu narodu! Tovariši!
Ugled, spoštovanje in boljše gmotno stanje
nam je neobhodno potrebno, a priboriti si
ga moramo le z razumom, značajnostjo in
previdnostjo, ne pa s toliko sirovostjo in
osebnih nepadih, kakor odseva v člankih:
»Gospod s Kamna«. Povejte nam gospodje:
Gangl, Jelenc, Dimnik, kdaj je kak »Na-
rodovec« toliko razmotrival učiteljsko gmotno
vprašanje, kakor je to storil gospod dvorni
svetnik Šuklje!

Bržkone ga boste zastoj iskali, četudi
z lučjo podnevu. Liberalci nimajo za ubogo
učitelstvo nič drugega, kakor bobneče fraze,
ki ugrajajo le zaslepljenecem in štreberjem.
Nam drugim so pa pesek v oči! Učitelstvo
je lahko hvaležno gospodu Šukljeju za nje-

govo stvarno razmotrivanje! Daj Bog, da bi
se njegovi nasveti tudi kmalu uresničili. Po-
polnoma obsojam torej pisavo »Učit. Tov.«,
mislim, da govorim pametnejim učiteljem iz
srca, ker se je postavil popolnoma na »Na-
rodovec« stališče, da gospodu Šukljeju ne od-
govarja zgolj stvarno, ampak ga nečuvno
osebno napada. Domnevam si, da dela to
par možičkov, ki vidijo še en klinček nad
sabo! Ste-li upravičeni napadati v imenu
vsega učitelstva osebo, ki je v resnici po-
kazala, da ji je na tem, da se nam bedno
materijalno stanje zboljša? Ne vem. Mislim
pa, da ne!

Po mojem skromnem mnenju sta vi
okoli »Učit. Tov.« dolžni služiti učitelstvu,
a ne »Narodovcem«, katerim so učiteljski
interesi — deveta briga!

Žalostno za vas in vaše somišljenike, da
še sedaj niste prišli do prepričanja, da vas
»Narodovec« vodi le za — nos! Ozrite se
le nekoliko v preteklost, po deželnozbornih
kandidatih!

Pokličite si v spomin, da se je »Narod«,
kadar vas ravno ne rabi za poganjače, izrekel:
»Učitelj revež ni naš!« Ne iščite torej hrane
tam, kjer vam je nočejo dati in kjer se niti
toliko ne potrudijo, da bi vam nasetovali
kaj pozitivnega. Skrajni čas je že, da v prid
učitelstva taktiko premenite! Učitelstvo
drugi kronovini je gotovo bolj taktično po-
stopalo v dosego svojih gmotnih razmer,
kakor postopa g. Gangl. Če vi lahko živite
brez zboljšanja, mi drugi ne!

Rusko-japonska vojska.

Po dosedaj došlih poročilih je gotovo,
da so bili boji okoli Ljaojana silno krvavi
in da so Rusi bili prisiljeni umikati
se. Zopet se je videlo, da so bili Japonci za
vojako dobro pripravljeni. Dolgoletne japon-
ske priprave bi pač morali ruski diplomatski
zastopniki v Tokiu opaziti in opozoriti svojo

vlado, naj bo tudi istotako pripravljena. To
se pa bržčas ni zgodilo! Sreča je bila, da
v takih razmerah niso mogli Japonci pri
Ljaojanu prisiliti Rusov do odločilne bitke,
kakor so nameravali. Tako za rusko končno
zmago nismo v skrbeh. »Kö'n. Volkszeitung«
piše: »Bodočnost imajo sedaj Rusi in naj se
tudi umaknejo do Harbina.«

Najnovejša poročila se glase, da Japonci
še vedno poizkušajo zastaviti pot umikajočim
se Rusom in da vedno dalje prodirajo z vso
naglico.

Do 4. t. m. je imel Kuropatkin, kakor
priznava tudi uradno poročilo maršala Ojame,
precejšno srečo na svojem umikanju. Upajmo,
da se tudi v naslednjih dneh ne posrečijo
glede njegove armade japonske nakane. Ja-
ponci pač vedo, da je zanje sedaj hitro pro-
diranje odločilno in da bi bilo zanje mnogo
ugodnejše, ko bi prisilili Ruse do novih bitk,
predno je zbrana na bojišču pomnožena
ruska armada.

Ruski vojaški list »Invalid« trdi, da se
Kuropatkin z namenom umika odločilni bitki,
ker za tako bitko še nima dobrih pogojev,
porabi pa vsako priliko oslabil sovražnika.
Mnogi listi jako hvalijo spretnost Kuro-
patkinovega umikanja.

**Ruska umikanja — Prihodnja večja
bitka pri Tjelinu.**

London, 7. septembra. »Daily Mail«
je poročal predvčeraj iz Njučvana, da se na-
meravajo Rusi umakniti namesto v Mukden
v Tjelin. Dne 6. t. m. je dospelo v
Njučvan 8 japonskih transportov, kateri so
tako odšli po železnici v Ljaojan.

Pariz, 7. septembra. »Agence Ha-
vas« je poročala dne 6. t. m. iz Mukdena:
Rusi so zapustili Tajtse.

Tokio, 7. septembra. (Reuterjev ur.)
General Kuroki je zadel pri
Jantaju na grozen odpor, tako
da je mogel istega prodreti šele
po večdnevni bojih. Iz tega se
da sklepati, da je bilo umikanje Rusov v
Mukden možno.

Peterburg, 7. septembra. »Novoje
Vremja« ima poročilo iz Mukdena z dne
5. t. m., ki se glasi: Prvi del našega trenja
so že došli v Mukden. Boj Japoncev z na-
šimi zadnjimi četami traja dalje. Umikanje
se vrši v polnem redu, dasi je na blatni

cesti jako živahno. Japonci se tru-
dijo na vso moč, da pridejo
prej v Mukden, nego mi. Japonci
imajo več topništva. Kuropatkin ni za seboj
podrl same mostove, ampak je tudi na pot
dal položiti druge zapreke, da ovira japon-
sko zasledovanje. V Tokiu upajo, da se bo
Japoncem posrečilo del levega ruskega krila
zajeti. Rusi so svoja stališča pri Ljaojanu
zapustili šele v noči 5. septembra.

Pariz, 7. septembra. Iz Peterburga
poročajo, da je ces. namestnik Aleksejev pri
Tjelinu, 70 verst severno od Mukdena, dal
teren utrditi, da na delu mukdenske garni-
zije, nekaterih čet iz Vladivostoka in s priča-
kovano Kuropatkinovo armado ustavlja pro-
diranje Japoncev proti Harbinu.

Berolin, 8. septembra. Od Jantaja
do Mukdena se pomika dolga vrsta ruske
armade, katere prvi oddelki so že v Muk-
denu. Za pešci se vozi topništvo, ki krije
rusko umikanje; 20 verst od Mukdena se je
slišalo še gromenje topov. Japonci so skoro
tik za Rusi.

Rusko poročilo o umikanju

Mukden, 7. septembra. Del ruske ar-
made, ki se umika po železniški progi v
Mukden, je v nevarnosti, da ga Japonci od-
ločijo od ostale armade. Dne 5. t. m. so
obstreljavali na višini vzhodno od železnice
stojedi japonski topovi vseh 24 ur ruske
čete. Rusi so svoje topništvo spravili na pa-
ralelno višino in tako krili krilo umikajoče
se armade. Velik del transportnih voz so
Rusi pustili, ker vozove na blatni cesti niso
mogli spraviti naprej. Glavna ruska
armada zapušča Mukden in
gre dalje proti severu.

Japonsko poročilo o ruski vojni moči pri Ljaojanu

Tokio, 8. septembra. Ruska vojna
moč, ki se je udeleževala bojev pri Ljao-
janu, je štela 184 bataljonov in-
fanterije, 28 eskadronov ka-
valerije in 572 topov.

O bojih pri Ljaojanu

London, 8. septembra. O bitki pri
Ljaojanu se poroča: Strašna moritev je do-
segla vrhunec v sredo ponoči, ko so Ja-
ponci stekli dol ob gori Saušan in je bil

LISTEK.

Pismo s Kitajskega.

(Veselko Kovač, apost. misijonar.)

Tsinanfu, 22. avgusta.

XII.

Morebiti ste se vsaj na tihem hudovali
na svojega sotrudnika na daljnem Kitajskem,
češ: Pa bi vendar lahko včasih poslal kako
poročilo o rusko-japonski vojski. Z Vašega
uredniškega stališča bi bilo tako hudo vanje
popolnoma opravičeno, naravno. Se bolj
opravičeno in naraven pa — bi lahko rekel
— je bil trdovraten molk Vašega dopisnika.
Manjkalo mu je namreč veselih in —
kar je še večje važnosti — zanesljivih
poročil. Zato je rajše molčal. Ker so se pa
razmere sedaj v obeh ozirih vsaj nekoliko
obrnile na bolje, oglasi se tudi Vaš so-
trudnik. Pravijo, da obljuba velja! Ne kaže
torej drugega, kakor izpolniti obljubo, stor-
jeno v zadnjem pismu, ter se ozreti neko-
liko na »zmagovite« Japonce.

Glede na troje grdih lastnosti so se
Japonci pokazali v preteklih petih mesecih
v vsej nagoti. Ta ostudna svojstva so: podla

lažnjivost, zvižadnost in pa brezmejna čab-
nost.

Kakor znano, so v znamenju zvižade
pričeli vojsko. Zavratni napad japonskih ladij
na Port Artur v noči 8. februarja je bila že
nekaj dni dogovorjena in vsem japonskim
pomorskim častnikom znana stvar, in ven-
dar so se še 7. februarja hlinili ruskim čast-
nikom in hinavsko vživali njih znano slo-
vansko gostoljubnost. Čelo japonski konzul
iz Cifua je bil s svojim »služabnikom«, pre-
oblečenim kapitanom, 8. februarja v Port
Arturju in se v svoji podli duši ni sramoval
hinavsko trkati z ruskimi častniki in napi-
vati ruskemu bojnemu brodogju. Njegov
obisk je bil vohunski. Ko so častniki in
celo Aleksejev sam prigovarjali, naj ostane
v Port Arturju čez noč, se je ta opravičeval,
da mu to nikakor ni mogoče, ker ga čakajo
doma zelo nujni posli. Poslovili so se pri-
jateljski na obrežju. Zunaj na morju sreča
konzulova ladja japonsko brodogje. Togo, ja-
ponski admiral, pokliče konzula k sebi. Kon-
zulov »služabnik«, kakor že omenjeno pre-
oblečeni japonski pomorski kapitan, hitro
razloži svoje riabe in načrte in jih pojasni
admiralu. Ko je Togo zvedel dovolj, je od-
slovil oba — brez najmanjšega znaka gосто-

ljubja... Tisto noč so japonske torpe-
dovke prvič napadle Port Artur. — Tako
poroča dopisnik »New York Herald-a«, ki je
bil o začetku vojske v Port Arturju.

Kako zavratno so Japonci napali dve
ruski bojni ladji, ki sta bili, nič hudega
sluteč, mirno usidrani v luki Čemulpo, je
splošno znano. Vsi navzoči pomorščaki raz-
ličnih držav in narodnosti so se zgražali
nad podlostjo japonskih pomorščakov. Ta
sramotni čin japonskega brodogja bode Ru-
sija brez dvoma eksemplarično maščevala...

Zvižaja in laž sta sestri Laž, to ostudno
bitje, so Japonci koj prvi dan vojske vzeli
v svojo službo. Hitro po prvem nasokoku
na trdnjavo Port Artur in na rusko brodogje
raznesli so japonski v zvezi z angleškimi
časopisi novice v svet, da je 18 ruskih ladij uni-
čenih. Kar človek želi, to seveda rad verjame.
Krasno! Osemnajst ladij uničenih! To se
pravi: Malodane vse rusko brodogje v Port
Arturju je pokončano!... Teda ta je bila
vendar predebela! Klevetniki Rusije se te
neumne novice niso dolgo veselili. Veselje
jim je skazil on, ki ga je povzročil: japon-
ski admiral Togo. V popisih svojih napadov
in spopadov je namreč omenjal ladje, ka-

tere bi imele po prvi novici biti že na dnu
morja. In tako je sčasoma malodane vse
rusko bojno brodogje oživel. Seveda je
bilo treba skrbeti za to, da ostane japonsko
brodogje v sijaju. Ker trdnjavi niso mogli
zadati znatne škode, ni preostalo drugega,
nego poročati o izgubi te in one ruske ladje.
Na ta način je izginilo sicer še nekaj ruskih
križark in bilo hudo poškodovanih par-
oklopnih, a ker so se te zopet pokazale čile
in zdrave izven luke, so Japonci uvideli, da
z lažjo in željami ruskega brodogja uničiti
ne morejo. Zato zadnje tri mesece o izgubi
več ladij niso več poročali. A skoro vsak
teden si bral v uradnih japonskih poročilih,
da je potopljen ta ali oni ruski uničevalec
torpedovk. Ako bi človek vse te izgube se-
štel, bi dobil število, da toliko torpedovk
Rusi še nikdar imeli niso.

In kako so poročali Japonci po oni
grozni nesreči, ko so Rusi izgubili svojo
oklopnico »Petrovavlovsk« in z njo svojega
najboljšega admirala. Ker se ostalo brodogje
ni več upalo iz luke, so Japonci in njih
vredni bratje Angleži opetovano prinašali
poročila, da Rusi sami uničujejo svoje ladje,
ker se boje, da bi prišle Japoncem v po-
sest. Vsak strel, ki so ga slišali iz luke

Kuropatkin prišeljen valed tega zapustiti Ljaojan. — Dan pred tem je bilo izpostavljeno rusko moštvo grozovitemu streljanju japonskega topništva. Na več krajih se je nad glavami ruskih vojakov razletelo kar po šestdeset strelcev naenkrat. Zvečer se je pridružilo še gromenje nevihte, tako da je bil ropot strašen. Japonski šrapneli so se večinoma previasoko razletavali. Med neprestanim streljanjem so se Japonci približali Rusom na sto in petdeset korakov, ne boje se silnih izgub. Ruski častniki so se sagali po sabljah in po revolverih. V poslednjem trenutku so Japonci odnehali od napada mož proti možu. Rusi so zapustili v Ljaojanu samo razvaline.

Poraz Rusov pri Ljaojanu je bil res velik.

Peterburg, 8. septembra. Naše izgube cenijo na 40.000 mož. Nekateri polki, n. pr. orlovski in sibirski, so popolnoma uničeni. Generalni štab in glavno šotorsko sta prestavljena v Harbin. Vsled zadnjega prodiranja Japoncev se bo vojska za več mesecev zavlekla, nego se je izpočetka nameravalo.

Veliko število ruskih ranjencev.

Kupance, 7. sept. Od Kuropatkinove armade dohaja sedaj vsak dan v Mukden 80 vozov z ranjenci. Rane, katere so zadali večinoma šrapneli, so strašne in večina ranjencev umrje deloma že na transportu, deloma pri dohodu v bolnico. Civilno prebivalstvo zapuša Mukden.

Ojama priznava, da so Rusi Kurokija krepko zadržali. — Umikanje glavne ruske armade prosto.

Tokio, 7. septembra. Maršal Ojama je poslal poročilo o desetdnevni bitki od 24. avgusta do 4. sept. To poročilo je došlo sem 7. t. m. in pravi: Rusi imajo še vedno zasedene premogokope pri Jantaju. Skoro gotovo bo došlo ondi do bitke. Ti premogokopi so edine premogovne jame v Mandžuriji, zato je posest tega kraja za Ruse vevažen z osirom na železniški promet. Del ruskih čet ima še vedno zaseden Jungšuisu južno od Jantaja. Kurokijevе čete so vedno v boju s sovražnikom. Levo krilo in središče Japoncev sta se ustavila na levem bregu reke Tajcho. Maršal Ojama namerava del teh čet porabiti za zasedenje severno od Muhanga ležečih višin in prodirati dalje ob železnici. Kuropatkin je sežgal za seboj vse mostove, tudi železniški most čez reko Tajcho. Japonske izgube so velike, a doslej še niso določene. — Ojama nič ne poroča, da bi zaplenil kaj ruskih topov. Čete so navdušene, kljub velikim naporom. Kuropatkin je do 30. avgusta dobil vedno pomoči. Razpolagal je za najmanj 12 popolnimi divizijami. Njegove izgube niso znane. Kuroki je zadel na vseh zabožno od Jantaja na čupen odpor. Sele po štridnevem, dvjem boju se mu je posrečilo Ruse zapediti iz njihovih stališč. Jasno je, da je valed trdnosti ruskega odpora na tej točki bilo umikanje za glavno rusko armado odprto in so setako Rusi izognili popolnemu porazu.

Včerajšnja angleška poročila o ruskem umikanju.

London, 8. sept. Iz Tokia poročajo: Armada generala Kuro-

kija koraka v severovzhodni smeri proti Mukdenu v nadi, glavni moči ruske armade postaviti pot še pred Mukdenom. Tu vsako uro pričakuje vesti, da so Japonci zasedli Mukden. Južno od Mukdena se bije vroč boj. Mandžurijska mesta rusko prebivalstvo hitro zapuša. Pogled na mrtveci in ranjenci pokrito cesto iz Ljaojana v Mukden je strašen.

London, 8. sept. Kuropatkin je včeraj došel v Mukden, katerega kitajsko prebivalstvo že zapuša. Severno od Ljaojana se še vrše spopadi. Včeraj je 80 železniških voz došlo v Kupance. Angleški in ameriški častniki se jako pritožujejo nad Japonci, ki vse Neja-ponce smatrajo za ogledube.

London, 8. septembra. Kakor se čuje, je med Šašū in Mukdenom ob bregovih pred Mukdenom tekoče reke Hun velika bitka.

London, 8. sept. Strašno izmučene, brez zadostnih živil, med silnim dežjem se gneteji Kuropatkinove čete po glavni mandžurijski cesti, na kateri sega blato do kolen, v Mukden. Nič manj izmučeni Japonci hite na paralelnih potih k istemu smotru. To je skoro vse, kar se vé o dogodkih od nedelje dalje. Prvi ruski oddelki, trditio nekatera poročila, niso prišli le ž v Mukden, ampak so Mukden tudi že zapustili ter odšli proti severu. Najprej se bodo Rusi ustavili sedaj šele pri Tielinu, 35 milj severno od Mukdena. Skoro gotovo pa večina ruske armade še ni prišla v Mukden.

Japonci o svoji vojni moči pred Ljaojanom in o svojih namenih.

Pariz, 7. septembra. Japonski poslanik v Parizu se je izjavil v nekem pogovoru: Pred Ljaojanom smo mi imeli 160.000 mož, torej 40.000 mož manj, kakor Kuropatkin. Brez pretiranja lahko trdim: Naši častniki in naša organizacija je boljša, kakor ruska. Odločilne bitke ne bo pred, ko prihodajo spomlad in sicer bo ta pred Harbinom. Kar se bo sedaj zgodilo pred Harbinom, ne bo vplivalo na končni izid. Naš dobiček je, ker Mukden ni utrjen. Naše čete bodo pravdočasno pomnožene. Nesmisel je, da bi nam manjkalo novih polkov in da bomo kmalu porabili vojni zaklad. Mi lahko vodimo vojsko tri leta. Kar se tiče zavzetja trdnjave Port Artur, bo splošni naval šele, ko bomo osvojili vse utrdbe. Naša zimska bivališča so zagotovljena. Govoriti o miru ni naša stvar.

Število ruskih čet v Mandžuriji.

London, 7. sept. Reuterjev urad je prejel iz Peterburga sledečo vest: Veliko število novincev je bilo nemudoma vpoklicanih. Od pričetka vojne je prišlo v Mandžurijo, ne glede na čete, ki stražijo sibirsko železnico, 350.000 mož, izmed katerih pa niso še vsi prišli do bojišča. Pred koncem oktobra bodo klicani 1., 8. in 13. voj. Kuropatkin do konca septembra 1108 topov.

Stroški za vojsko.

Peterburg, 7. septembra. Ruski finančni minister je izjavil, da so znašali stroški za vojsko do 15. avgusta 272 milijonov rubljev. Do 1. julija 1905 bodo pa znašali stroški 300 milijonov rubljev. Skupni izdatki v prvih dvajsetih mesecih bodo znašali v Rusiji 600 milijonov rubljev. Ruski finančni minister pravi, da bo to

svoto lahko dobil. Poročila, da bo Rusija najela posojilo v Nemčiji, niso resnična.

Nakupovanje za vojsko.

Berolin, 8. septembra. Nemški fabrikantje so dobili od Rusije in Japonske velika naročila. Ruska vlada je naročila 100.000 šotorov in 20.000 parov gorkih čevljev. Japonska pa 100.000 ovratnikov iz gumija.

Japonski poveljniki v Mandžuriji.

Glavno vlogo sta imela pri Ljaojanski bitki japonski maršal Ojama in šef njegovega generalnega štaba, baron Kodama. Maršal Ojama je jako hladnokrven človek, katerega ne spravi nobena stvar iz ravnotežja. Drži se vztrajno svojega načrta in ne pozna pri izvršitvi dolžnosti nikakih ozirov. Sedaj je v 62 letu in je že 40 let vojak. Kot mlad mož se je bojeval v japonski domači vojski na strani mikada. Deset let je bil japonski vojni minister in je preosnoval japonsko armado po evropskem vzorcu. Evropo je obiskal večkrat in si ogledal csebnost armade raznih evropskih držav. Šef njegovega generalnega štaba, baron Kodama, je star 55 let, a je še mladeniško živahen, popolnoma drugačnega značaja, kakor Ojama. Ni samo vojak, marveč tudi eden najboljših japonskih politikov. Baron Kodama bo najbrže prihodnji japonski ministrski predsednik, ker je zmogel tako za politične, kakor tudi za administrativne posle.

Ljaojanska bitka opazovana zrakoplova.

Nemirovič Dančenko je opazoval bitko dne 30. septembra z zrakoplova in jo v brzopletki popisuje tako le: Balon je plul visoko in mi smo opazovali smer neprijateljskih oddelkov, mesta njih baterij, gledali v skrite kote, kjer je v nevidnih delavnicah sovražnik nam pripravljaj težke udarce. Videli smo, kako so se prve japonske čete pomikale skozi jarke in se prikradle k našim vojakom, da bi jih presenetile z nenadnim napadom in sebe obvarovali pred ognjem naših baterij. Megla se je polagoma pomikala v prelase in izginjala v višini. Ni minula ena ura in že je 20 vrst naokole gromelo, ropotalo, prasketalo in se treslo, kot bi se zemlja podirala. Videli smo našo slavno filomonovsko baterijo. Japonci so je dolgo zastojni iskali in napadali. Obisovala je sovražnika s tisočnimi šrapneli. Tudi druge ruske baterije so brez prestanka morale sovražnika. Prvo dejanje te bitke je bil velik dvoboj topništva. Tudi prve žrtve so bile pri baterijah. Odnášali so padle in ranjence. Na mesto prejšnjih so stopale nove baterije. Čim bližje predajim četam, tem hitreje se gibljejo kolone in se porivajo semtertje. Nato je nastalo pehotno streljanje.

Baltiško brodogrje

Petrograd, 8. septembra. Baltiško brodogrje odplave gotovo 10 t. m. iz Kronštata v Ljavo in odtod čez dva tedna na bojišče. Brodogrje obstoji iz 40 ladij. V tem številu so vštete torpedovke in prevozne ladje. Poveljnik je admiral Roždestvenskij, ki upa, da pride do 13. decembra na bojišče. Princ Henrik pruski je pri obisku v Petrovem dvorcu baje admiralu rekel: „Zakaj odhajate šele sedaj? Saj do vašega prihoda vse zamrzne. Moj brat, nemški cesar, vam pošilja najserčnejši pozdrav.“

urednike raznih listov pa vabijo taka poročila v nevarne pasti.“

V očivid tako sleparskega poročevanja od japonske in angleške strani se seveda ni čuditi, da je urednik francoskega časopisa »Echo de Chine« urednika angleškega časopisa »North China Daily News« očitno obdolžil, da je od Japoncev podkupljen. Ta seveda to zanika in »obrekovalca« pozivlja, da naj svoje trditve javno prekliče. Francoz je odgovoril, da tega nikdar storil ne bo, ker ima zanesljive dokaze, naj ga le toži, to mu bode prav.

Kakor znano, rusko brodogrje zopet krepko deluje. Del vladivostoškega brodogrja je Japoncem v korejski morskini ožini potopil 12 japonskih transportnih ladij s 4900 mostva in veliko množino živeža ter streliva. — Najnovejša tukajšnja novica je — seveda razmeroma že nekoliko stara — da so Rusi v Port Arturju 10. julija odbili japonski napad od severne strani. Zažgali so mine in pri tej priči je bilo poraženih 28 tisoč Japoncev. Danes, 22. julija, ta za Japonce grozna vest od njih še ni potrjena. Pri tej priliki so Rusi zopet osvojili nekaj važnih pozicij, pri čemur jih je brodogrje znatno podpiralo.

Pismo o Japoncih pa to pot še ni končano.

Berolin, 7. septembra. »Berliner Tageblatt« poroča iz Peterburga, da so vsi častniki baltiškega brodogrja dobili ukaz, da naj bodo tekom treh dni pripravljeni za odhod.

Rusi v Koreji v nevarnosti?

London, 8. septembra. »Daily Mail« poroča iz Sčula: Ruse v severovzhodni Koreji so v Posjetskem zalivu izkrcane japonske divizije odločile od svez z ostalimi ruskimi četami.

Bitka na morju?

Vejhajvej, 8. septembra. V pretekli noči so slišali sem z morja gromenje topov.

Japonska nadaljuje oboroževanje.

Berolin, 8. septembra. Iz Čfu poročajo, da Japonska nadaljuje z vojnimi pripravami. Od 1. septembra dalje je železniški promet za zasebnike ustavljen, da se takoj transportira 40.000 mož na bojišče.

Mikado svojim vojakom.

Tokio, 8. septembra. Japonski cesar je svoji armadi poslal pismo, v katerem ji čestita k slavni zmagi, katero so priporili s strašnimi težavami. Ker ni še upati na konec vojske, naj bodo čete pripravljene, tudi v prihodnje potrpežljivo prenašati napore.

Reka Tajol.

Reka Tajol, o kateri se je v zadnjih dneh mnogo pisalo in ob kateri leži mesto Ljaojan, je po velikosti in važnosti druga stranska reka veletoka Ljao. Taista izvira na zapadnem obronku gorskega hriba Simušan 60 kilometrov južno od mesta Sjuent'in ter se izteka v reko Ljao blizu vasi Santsaho. Reka je dolga 350 kilometrov. Gorenji tok do mesta Ljaojan meri 200 kilometrov. Za časa deževja reka silno naraste ter prestopa svoje bregove.

Križarki »Petrograd« in »Smolensk« se vrneta v Evropo.

Zanzibar, 7. sept. (Reuterjev ur.) Angleška križarka »Forte« oddala je ruskima pomožnima križarkama »Petrograd« in »Smolensk«, ki nista bili niti 3 milje oddaljena od Zanzibara, povelje carja Nikolaja. — Križarki sta takoj odpuli ter izjavili, da se nemudoma povrnejo v Evropo.

Port Artur.

London, 7. septembra. Pred Port Arturjem je mir, kakor pred viharjem, na katerega se Japonci dejanski pripravljajo in proti kateremu vrše Rusi vse priprave. General Steselj ima svoje stanovanje v nekem podzemskem prostoru, ki je pred bombami varen. Glavno taborišče je z vsemi utrdbami in opazovalnimi postajami brzopletno v zvezi. Japonci so izkrcali v Daljnem 100.000 vojev s peskom, s katerimi bodo napravili obrambne nasipe okoli Port Arturja.

London, 8. septembra. Tudi civilisti v Port Arturju so skriti pod zemljo. Rusi imajo živeža dovolj in upajo, da se bodo držali, dokler jim ne pride na pomoč ruska armada od severa.

Starost japonskih generalov.

Maršal marki Jamagata je star 66 let 2 meseca; maršal marki Ojama 61 let 8 mesecev; general grof Nodzu 62 let 9 mesecev; maršal grof Kasura 56 let 9 mesecev; general baron Kuroki 60 let 5 mesecev; general baron Oku 57 let 9 mesecev; general baron Nogii 54 let 9 mesecev; general baron Kodama 52 let 6 mesecev; general princ Fuschimi 46 let 4 mesece; general baron Hagegawa 54 let; general baron Okazawa 60 let 1 mesec; general vikonte Sakuma 58 let 9 mesecev; general baron Niši 58 let 5 mesecev.

Japonski ujetniki.

Penza, 7. septembra. Včeraj je dospel prvi vlak japonskih ujetnikov, in sicer 256 mornarjev in 68 častnikov, med temi 4 Angleži onih transportnih ladij, katere je pogreznilo vladivostoško brodogrje. Ujetniki odidejo jutri v Rjask, gubernija Rjazan.

10.000 japonskih vojakov bolnih.

London, 7. sept. Kakor je včeraj poročal »Daily Telegraph« iz Čfua, leži v Daljnem 10.000 Japoncev, bolnih na boleznih »beriberi«. — Ta bolezen konča z naglo smrtjo.

Novo utrjeno pristanišče.

Dalmatinski listi so poročali, da je pustila vojna uprava izdelavati priprave za novo utrjeno vojno pristanišče v Gružu. Vladno se sedaj poroča, da mornariški vodilni krogi res proučujejo vprašanje o novem vojnem pristanišču, a da še vprašanje ni rešeno.

Sternbergova stranka.

Drž. poslanec Holandsky, ki je izstopil iz mladočeskega kluba, se namerava pridružiti grofu Sternbergu. Kakor se čuje, namerava še več mladočeskimi poslancev izstopiti iz mladočeske stranke in se pridružiti češki politični stranki, katero hoče ustanoviti grof Sternberg.

bil jim je veselo znamenje, da je zopet zletela ena ruska ladja v zrak ...

Tako so poročali o ruskem brodogrju. A o svojih izgubah so molčali ko zid. Približno se le to, kar se nikakor ni dalo utajiti. Ne dolgo potem, ko je izginil »Petro-pavlovsk« v hladnih morskih valovih, se je, kakor znano, potopila največja in najlepša japonska ladja »Hatsuse«. Dne 15. maja so izgubili sicer še par drugih dragocenih ladij, a vse to so dolgo tajili. — Človek, ki je prebiral tukajšnje časopise, je na vse zadnje moral biti prepričan, da so Rusi malodane ob vse brodogrje, Japonci pa, da so trpeli na svojem razmeroma le malo. — Nekaterim ljudem, ki ne more kar tako vse tebi nič meniti nič v glavo, kar Japonci poročajo, se je čudno zdelo, da se več japonskih velikih bojnih ladij sploh več ne omenja. Začeli so vso zadevo zasledovati in so prišli do trdnega prepričanja, da so ruska poročila o japonskih izgubah na vse zadnje vendarle resnična. Potemtakem so Japonci izgubili — to stoji pribito — dve ladji po 15.000 ton, eno 12.000; močno poškodovane so štiri oklopne križarke po približno 10.000 ton in ena 7700 ton; poleg tega so izgubili še tri zavarovane križarke, na katerih je bilo skupno čez 1000 mož. Summa summarum japonskih izgub na morju do sredi junija je torej 26 odstotkov p o š k o d o -

vanih in 25% izgubljenih ladij. Vštete seveda niso torpedovke, in uničevalci torpedovk, katerih je tudi precej uničenih.

In ruske izgube? Iz dopisa, — pisal ga je vojni poročevalec, rodom Anglež — ki je tiskan 13. julija v »Shanghai Mercury«, posnamem tale odstavek: »Do 2. junija je bil po japonskih in angleških poročilih ves svet prepričan, da je rusko bojno brodogrje v Port Arturju in praksi uničeno in kar je še ostalo, je nezmožno pokazati se na odprtem morju ... Potem so Rusi sami razstrelili še tistih par ladij, kar jih je še ostalo, in niso bile vredne vse skupaj pikavega oreha. — Kar naenkrat pa poroča admiral Togo, da so imeli Rusi 23. junija šest bojnih ladij, pet križark in 14 uničevalcev torpedovk. Iz tega sledi, da je »Petro-pavlovsk« edina velika bojna ladja, ki so jo Rusi do sedaj izgubili pred Port Arturjem. Z ozirom na nekaj prejšnjih manjših izgub Rusi sami priznavajo, da so do sedaj izgubili štiri torpedovke in da je bilo poškodovanih približno sedem torpedovk, ki pa bodo vse v kratkem popravljene.«

Dopisnik pravi dalje: »Toda ta komedi-jantaki način poročanja še sedaj nadaljujejo. Danes razstreljena ladja jutri mirno po morju plove — seveda zopet po japonskih poročilih. To napravlja v vojni statistiki strašanski nered in sili vojne voščake v obup, pridne

Italijanske vzporednice v Inomostu.

Iz Inomosta poroča »Deutschnationale Korr.« Dasi je vlada poizkušala var, da najame pripravne prostore za italijanske vzporednice na vseh učiliščih v Inomostu, se ji to ni posrežilo, ker neče nikdo dati potrebnih prostorov v najem. Zato bodo italijanske vseh učilišč vzporednice najbrže zunaj mesta.

Dalmatinski namestnik in Hrvatje.

»Nar. dni list«, guslo poslanca Biskupija, poroča, da je namestnik baron Handel pozval k sebi nekaj mladih hrvaških uradnikov in jih vprašal, če so v kaki zvezi s članki, kateri so gurali v »Narodnem listu« nemške uradnike. Ko so uradniki s čestno besedo zatrjevali, da s članki niso v nikaki zvezi, je cesarski namestnik rekel: »A, kaj častna beseda, Dalmatince nima častne besede. Zepoznajte moje mnenje o dalmatinskih častnih besedah!«

Srečala je dalmatinski uradni list pisal, da Handel ni rabil psovka, katere mu je očital »Narodni list«. Samoobsebi je umevno, da zahteva dalmatinski poslanec zadoščenja in pr, da Handel zapusti Dalmacijo.

Zakaj je odstopil grof Goess?

Kakor poročajo listi, so bili za odstop cesarskega namestnika na Primorskem grofa Goessa merodajni sledeči razlogi: Grof Goess je predložil izvolitev tržaškega župana Sandrinellija cesarju v potrjenje in cesar je volitev vsled tega odobril, dasi bi moral grof Goess vedeti, koliko nepravilnosti je bilo pri zadnjih občinskih volitvah. Ko je najvišje sodišče razveljavilo volitev, vsled česar je bil občinski svet tržaški razpuščen, je pa Goess potrdil vse sklepe municipalne delegacije, dasi je izšla iz nepravilno izvoljenega občinskega sveta. Tudi Dompierovi poizkusi, da bi vodil občinske posle do novih volitev vladni komisar, so ostale brezuspešne. Vse to je pač povzročilo, da je grof Goess odstopil.

Občni zbor Gustav-Adolfovega društva

je bil preteklo sredo v Gradcu. Na shodu se seveda nad vse zabavlja proti katoliški cerkvi, ker še nemško narodno graško protestantsko glasilo ne prinaša vsebine govora dr. Kaisera, ki je zanimivo pojasnil delovanje protestantske cerkve v Avstriji. Avstrijsko Gustav-Adolfovo društvo je samo nabralo 66.000 mark in dobilo 534.000 mark iz Nemčije. Vsi društveni izdatki so znašali 1.591.581 mark. Kakor kažejo te številke, morajo prohodrimovci jako dobro plačevati »duše«, katere se ujamejo v protestantske zanjke.

Slovanske vzporednice v Šleziji.

»Slav. Korr.« odločno zanika vest, da bi bili Čehi in Poljaki za vzdrževanje slovanskih vzporednic obljubili trajen prispevek. Solski društvi Poljakov in Čehov bosta pokrili le stroške za letos, ker še ni v letošnjem proračunu postavk za slovanske vzporednice v Šleziji.

Konservativci in kršč. socialci.

Poročali smo o izjavah dr. Ebenhocha, ki je naznanil, da bodo krščanski socialci in konservativci jeli nastopati skupno. Iz krščanskih socialnih krogov pa prihajajo poročila, da ne bosta še tako kmalu obe stranki nastopili skupno, pač pa ni izključeno, da se stranki zblizata.

Tolstoj proti revoluciji.

Tolstoj je v listu »Daily News« priobčil razpravo »Revolucija ali krščanska demokracija«. V tej razpravi označuje nasilne prekucijske težnje kot brezuspešne, ker uniči sposobne moze in ojači uradniško nasilstvo. Plevovej naslednik bo še slabši, kakor je bil Pleva in vlada bo po Plevajem umoru še bolj nasilna. Mnogo več bi doseglo ljudstvo, ako bi ne hotelo več plačevati davkov in ne služiti v armadi, kakor pa s silo. Ako bi se moči, ki se porabijo za doseg nedesnih smotrov, porabile za notranje duševno delo, bi se vse to doseglo veliko lažje, kar hoče zaman doseči prekucija.

Položaj na ruskem Poljskem.

Kakor poroča »Mornio Post«, je general Čartkov predložil carju poročilo, ki se jako neugodno izraža o javnem mnenju prebivalstva na ruskem Poljskem.

Govor nemškega cesarja Viljema v Hamburgu.

Nemški cesar je s cesarico obiskal Hamburg. Mesto je priredilo njemu na čast pojedino, pri kateri je župan napil cesarju. Na to napitnico je odgovoril cesar s političnim govorom, v katerem je poudarjal važnost nemške vojne mornarice. Nemško ljudstvo ima pravico imeti tako mornarico in armado, kakršna je potrebna v varstvo nemških ozemij. Svoj govor je končal z izjavo, da je popolnoma prepričan z božjo

pomočjo in s pomočjo hrabrih nemških polkov vzdržati mir nemškemu narodu.

Zadeva dijonskega in lavalskega škofa.

Tudi dijonski škof L. nordez se je odločil. Iz Pariza se došla poročila, da bo papež imenoval za upravo lavalske in dijonske škofije epistoloka oskrbnika, katere bo tudi apostolska stolica plačala sama. Na Francoskem je sedaj brez škofov devet škofij.

Združenje Krete z Grško.

Krečanski nadkomisar princ Jurij bo spomenico o položaju na Kreti, katero je že predložil italijanski vladi, predložil francoski, nadalje angleški v Londonu in ruski v Peterburgu. V Atene so došli člani opozicije krečanske zbornice Veniselos, Manos, Fumis, Pappaderos, Kafuris in Assariotis. Stopiti hočejo v dogovor zaradi združenja Krete z Grško z voditelji grških političnih strank in tudi na ministrskega predsednika Theotokisa in na prestolonaslednika Konstantina hočejo vplivati v tem oziru. Uradni listi niso zadovoljni s korakom Veniselosa in njegovih tovarišev, ker se bojijo, da bi to škodovalo stremljenjem princa Jurija.

Iz Carigrada poročajo, da bo princ Jurij predlagal velevladstvom, ako ne bodo priznale združitve Krete z Grško, da naj dovolijo Grkom tako razmerje, kakršno je med Avstrijo in Bosno ter Hercegovino.

Kakor poročajo listi, italijanska vlada ne bo podpirala združitve Krete z Grško. Zadnji čas je nameraj Italija postala prijateljica Turčije in upa tudi skleniti s Turčijo jako ugodno trgovinsko pogodbo. Italija bo pa tudi nasprotovala Grški, ker ta želi zavzeti Albanijo, katero bi pa radi imeli Italijani sami.

Princ Jurij je odpotoval v Pariz, kjer se je posvetoval z ravnateljem francoskega ministrstva za unanje zadeve, Louisom. Ker minister za unanje zadeve Delcassé ni v Parizu, bo najbrže princ v Parizu ostal toliko časa, da se vrne Delcassé zopet v Pariz.

Z Balkana.

Občinski svet v Belgradu je sklenil darovati jugoslovanski umetniški razstavi in shodu slovanskih zdravnikov 2000 dinarjev. Srbski kralj Peter namerava povodom krovanja pomilostiti veliko kaznjencev in odlikovati mnogo civilnih in vojaških oseb.

Zadnje dni je dobila policija v Belgradu, kakor tudi kralj Peter, veliko svarilnih pisem, ker nameravajo prisilati prejšnje vladarske hiše Orenovičev vprizoriti na kralja ob kronanju napad.

Oporoženi Albanci iz Liume, 600 na število, so udrl v Prizrend. Bataljon turških vojakov jim je dovolil iti v Prizrend, ker so hoteli preprečiti prelivanje krvi. V kolici prizrenski je 500 Albancev. Prizrenski guverner je konzulom zatrdil, da ni nikake nevarnosti za krščanske šole. Vojaško posadko bodo najbrže pomnožili. Poslaniki so se pri turški vladi pritožili zaradi nastopa Albancev.

Lumečani so nedavno prepredili kajmanka in osebe novoustavljene sodišča. Pravijo, da so Ljumečani s silo odvedli vladno komisijo, ki se je pogajala z njimi.

Iz Maroka.

V tangerski mošaji je bilo prebrano pismo vojnega ministarstva, ki naznanja, da so sultanove čete pri Udi porazile čete pretendenta.

Nemiri pri ameriških vojaških vajah.

»Brliner Tageblatt« poroča in New York, da je prišlo pri ameriških vojaških vajah do mučnih prizorov. Južno ameriški vojaki so zavzeli sovražno stanišče proti st. t. n. j. zamorcem iz severnih držav. Nekateri častniki so pretili, da bodo pustili streljati na zamorce. Vlado tega so morali zamorsko stanojjo odstraniti od vaj.

Koroške novice.

k Libeliče. (Strašna nesreča.) Mha Havnik, po dom. Bidrih, je bil v necejo do 10. ure zvečer pri »Nemcu«. Potem je šel domov. Spremila sta ga dva, mož in ženska. Inel je navado, da je prihajal pozno po noči domov, šel na »kedenj ali pa v parno spat. In tako je tudi šel v nedeljo večer na parno, in nihče se ni zmešnil zanj. Toda čudno! V ponedeljek ga najdejo na dvorišču mrtvega. Inel je razbito glavo na sencih. Ta dogodek se je seveda takoj naznanil žandarmeriji. Vse je mislilo, da je uboj in nihče ni mogel drugače misliti. Sumničilo so mnogo ljudi. V torek pa je bila na licu mesta komisija, ki je do gnala, da ni uboj, ampak da je Bidrih ne srečno padel s hodnika. Komisija so tvorili: Krajni zdravnik dr. Dvčak iz Labude, okr. zdravnik dr. Höfler v Pliberku, in dr. Kasper, sodni pristav v Pliberku. Našli so pri mrtvecu ves denar, ki ga je v nedeljo imel pri »Nemcu«, kjer je kupoval hrvaško bušo.

Dolgo je tudi komisija mislila na uboj, ako so ga potegnili stran, so našli na peči, na kateri je ležal in katero je pokrival s truplom, nekaj las in malo v stran nekaj možganov. Rajni je bil boter velikemu libeliškemu zvonu, katerega so nekaj časa njemu v čast smega zvonili. Tako je torej po komisiji čast Libeliča zopet rešena.

k Za suplenta za klasično filologijo na celovski gimnaziji je nastavljen domačin dr. Arnejo.

k Ustrelil se je v Celovcu odvetnik dr. Gustav Traun.

Štajerske novice.

k Umrl je v Ptuj u mirovljeni nadučitelj g. Franz L. Schönnigg

k Politični shodi v lenariškem okraju. V čet. 8. sept., se je vršil politični shod pri Sv. Benediktu v S. v. goricah. — V nedeljo, 11. sept., priredi lenariško kat. polit. društvo politični shod pri Sv. Rupertu, na katerem poroča poslanec Robič in govori mladenič Fr. Raskar. Ito nedeljo bode tudi politični shod v Bišu v gostilni Gomzijeve, na katerem nastopi več govornikov, najbrž tudi eden izmed deželnih poslancev. Oba shoda se vršita ob 3 uri popoldne. Na shod v Bišu so vabljivi poleg Bollenčanov tudi Gočovčani in Urbandani ter Andreševčani, na roperški shod pa Barbarčani. Storitno vse, da bo častno izvoljen dr. Ploj za deželnega poslanca.

k Umrl je 1. t. m. č. g. Franc Jeraj župnik v Z. vodnj, v 62. letu svoje starosti. — V Podcetrtku je umrl g. Matija Jeraj, nadučitelj v pokoiu.

k Na mariborski gimnaziji se vrši vpisovanje dne 16. in 17. septembra, sveta masa bo dne 18. sept.

k Za častnega občana je imenovala občina Cvetkoveka vel. g. dr. Geršak a. beleznika v Ormožu, zaradi zaslug, katere si je pridobil tekom svojega 30-letnega bivanja v tem okraju.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. septembra.

Ustanovni shod »Zveze slovenskih odvetnikov« se je vršil 7. t. m. v mestni dvorani. Predsednik pripravljalnega odbora, g. dr. Triller, pozdravi navzoče in zlasti še izvenkranjske tovariše. Poroča, da je pripravljalni odbor dal tiskati resolucije, kakor tudi stenografski zapisnik 1. shoda v slovenskem in nemškem jeziku. Poslal je tiskovine prizadetim oblastim, sodiščem, strankam in časopisju, ter tako seznanil širšo javnost z zahtevami slovenskih odvetnikov. Da ustanovnega shoda ni bilo mogoče toliko časa sklicati, je bil vzrok, ker so imele oblasti glede pravil razne pomisleke. Zveza je potrebna zlasti za naše tovariše izven Kranjske, ki nimajo zastopstva v odvetniških zbornicah na Koroškem in Štajerskem. Dosedaj je prijavilo pristop k »Zvezi« 34 rednih in 3 izvanredni člani. Na predlog g. dr. Majarona se je izrekla pripravljalnemu odboru zahvala. Volitev se je izvršila vzklikoma in soglasno. Predsednikom je bil izvoljen g. dr. Triller, odborniki so gg. dr. Krisper, dr. Kokalj, dr. Kušar, dr. Novak, dr. Müller za Kranjsko, in za izvenkranjske pokrajine gg. dr. Brejc, dr. Hrašovec in dr. Rybač; preglednika računov sta gg. dr. Tavčar in dr. Tekavčič. Članarina se določi za redne člane, ki morajo biti odvetniki, na leto 20 kron, za izvanredne člane 10 kron in za podporne člane tudi 10 kron. Na predlog dr. Krisperja se izreče zahvala g. dr. Homanu, ker je izdal terminologijo za zdravniško sodno prakso. Po končanem dnevnem redu je g. dr. Triller zaključil ustanovni shod.

Sesti mednarodni zadržni kongres se je vršil v Pešti od 5. do 8. septemb. Slovenski udeležnik nam piše: Ogri so hoteli speljati vse na svoj mlin, pa ni šlo. Zbranih je bilo na kongresu okoli 300 zastopnikov, med temi mnogo Čehov, Srbov, Rusov, Poljakov, pa tudi nekaj Slovencev. Slovake je zastopal župnik iz Trenčina. Na vrsti je bilo tudi vprašanje, ali naj se na kmetih ustanovljajo konsumna društva. Kongres je sklenil, naj se snujejo. V sredo so bili pri kongresni seji čudni prizori med Ogri, ki so izdali, da je njihova razstava — delo vlade. »Na razstavi, na kateri je bilo zastopano tudi slovensko združenstvo, so Ogri vnanjim razstavljalcem odložili ozke in neugodne prostore, osobito Čehom. V sredo zvečer je ogrska zadruga — na vladne stroške — na Marjetinem otoku priredila velik banket, katerega so se udeležili tudi ogrski ministri s predsednikom grofom

Tiszo. Včeraj je bila viharna seja, pri kateri je Anglež Wolff jako neprijetno nastopal. Danes so se udeležniki kongresa odpeljali v Belgrad.

Občni zbor »Südmarke«. Včeraj je v Waidhofenu aborovalo društvo »Südmarke«, ki ustanavlja in podpira nemške šole v slovanskih krajih. Na Koroškem je »Südmarke« imela 38 podružnic, na Kranjskem 6, na Štajerskem 91, na Primorskem 4. Vseh podružnic skupno pa je imela 229 s 23 196 člani, ki so darovali 55 015 K 86 h. Dohodki so znašali l. 1903. skupne 82 710 K 91 h. Leta 1902. so bili dohodki 75 188 K 17 h.

Dopolnilna volitev v hrvaški sabor. Pri predvčerajšnji dopolnilni volitvi v hrvaški sabor je bil v zlatarskem okraju izvoljen opozicijski veleposestnik p. L. Pissačič star. z 91 glasovi. Njegov protikandidat, katerega je podpiral liberalni »Obzor«, je dobil 37 glasov.

Planinci, pozor! Dne 11. septembra se izroči Kaditnikova kočja na Golici prometu, in pri tej priliki priredi »Slovensko planinsko društvo« (jeseniška podružnica in osrednji odbor) večji izlet na Golico. Prijatelji planinstva, ne zamudite se udeležiti tega izleta! Z Golice je najkrajši razgled, posebno lep v sedanjem jesenskem času, pot pa čisto zlozna. Za pijačo, čaj in juho, mrzle in tople jestvine bo zadostno preskrbljeno. Obljubljeno je sodelovanje pevskega zbora in vzornega kvarteta. Koroški rodolubi so že prijavili svoj prihod; naj bode torej tudi gorenjska stran in osobito Ljubljana častno zastopana ob slovesu prve otvoritve krasne nove planinske stavbe, na katero je naše občinstvo že več let težko čakalo! Odhod iz Ljubljane zjutraj ob petih s turističkim vlakom, odhod iz Jesenic na Golico ob sedmih; povratek z večernimi vlaki.

Umrl je v Marhinjih na Krasu g. Jožef Legiša, bivši večletni tamkajšnji župan.

Pekovski pomočniki v Gorici se borijo zato, da bi dosegli tedenski počitek, to je en dan v tednu prosto ter bi za tisti čas stal vedno drugi pomočnik za vsakega, ki ima prosto, na razpolago. Kakor čujemo, gospodarji niso zadovoljni s takim počitkom, marveč hočejo, da bi delali pomočniki po dosedanjih urah naprej, dajo jim pa 10% poviška na plači; 17 pomočnikov se je izreklo, da so zadovoljni z 10% poviškom, ali vsi drugi so proti temu, in kakor čujemo, ostanejo trdni pri zahtevi, da se uvede tedenski počitek. Vršilo se je več posvetovanj, v petek pa so zbrali na shodu 3 gospodarje in 3 delavce, ki imajo nalogo, končno dognati, ali pride do nedeljskega ali tedenskega počitka. V Dörflesovi parni pekarni je že uveden tedenski počitek, pa gre vse redno naprej.

Bavarska princesinja Ludvig je došla za dalje časa v Gorico.

Conferentia sodalitatis ss. Cordis Jesu za dekanijo ribniško bo dne 14. t. m. v Sodražici. Začetek ob 10 $\frac{1}{2}$ uri popoldne.

Povozil se je v Slapah Luka Čemažar, ki je vsled dobljenih poškodb danes umrl.

Slovenski krščansko-socialni zvezi so dalje poslala svoja poročila društva: 65. Ludeka knjižnica v Smihelu pri Novem mestu; 66. Kmečko bralno, trto- in sadjarsko društvo v Krepljah (Primorsko); 67. Izobraževalno društvo Rožek v Dolinčah (Koroško); 68. K. s. izobraževalno društvo St. Jurij pri Kranju; 69. Delavsko izobraževalno in podporno društvo v Bovecu (Primorsko); 70. Katoliško izobraževalno društvo v Trnovem na Notranjskem.

Umrl je v Kranju hišni posestnik gosp. Zupanc, star 81 let, oče župnika gosp. Ignacija Zupanca in vladnega svetnika g. dr. Franca Zupanca.

Tovarna pogorela. V Rojšanu pri Trstu je pogorela tovarna za asfalt gosp. Zucculina. Škoda znaša 130 000 kron. Gosp. Zucculin ni bil zavarovan.

Novo grozdje. V spodnji Istri se prodaja beli moškat od 20 do 22 kron kvintal.

Mrtvo truplo je našel Janez Kramar danes dopoldne na Zmornškem vrhu blizu Snarija. Truplo ženske osebe je moralo že tri ali štiri dni ležati na mestu. Sodiče, da se je tu zgodilo hudodelstvo.

Ljubljanske novice.

Sodnijska preiskava proti policijskemu svetniku g. Podgoršku je ustavljena.

Godba 27. pešpolka in laške skladbe. Laške popevke je igral pešpolk št. 27 iz

Ljubljane, ko je prihajal z manevrov v Gorico in odhajal. Videti je bilo, kakor da so se nalašč naučili laških posestnih malovrednih popevk, kakor „Dolce amer“. Kakor vemo v Ljubljani niso tako postrežljivi Slovencem. Godba 97. pešpolka je pa igrala tudi slovenske koračnice.

Fanta razorožila orožnika. Z orožnikom sta se večer stela v Polhovem Gradcu brata Lorenc in Franc Hibernik. Četovodja Mihel je opominjal fante iz Brše, ki so se hoteli stepati, naj bodo mirni, nikar sta se vzdignila Hibernika proti njemu in ga hotela razorožiti. Orožnik se je branil, a je vled premčel dveh le podlegel. Franc Hibernik in njegov brat sta vzela orožniku puško. Franc je bil ranjen na desni roki, ker je vgrabil tudi za sabljo in jo hotel vzeti. Ranjen je tudi orožnik. Danes so orožniki po Viču lovili Franceta Hibernika, ki jim je pa ušel. Franc Hibernik je z orožnikovo puško prišel v Ljubljano, kjer ga je mestna policija aretirala. Hibernik pravi, da je puško hotel oddati oblasti.

Poročena sta bila večer opoldne v stolnici gosp. Peter Segnič, asistent c. kr. tobačne tovarne v Splitu z gđ. Felicito Kokalj.

Grofnetter umrl. Danes so z rešilnim vozom prepeljali v bolnico znanega žganjar-ške Grofnetterja. Ko so ga dali na nosilnico, je Grofnetter umrl.

Ponesrečeni nadsprevednik umrl. Nadsprednik Kopecky, ki se je ponesrečil pri St. Petru na Krasu, je večer umrl. Bil je ves čas nezavesten.

Nasreča. Ponesrečil se je pri »Kranjski stavbinski družbi« Egidij Marzotti. Železen drog mu je padel na nogo ter mu jo strl.

Na poti iz bolnice onemogel. Gregor Vrankar, 78 let star, je šel v sredo iz deželne bolnišnice. V Dalmatinovih ulicah se je starček zgrudil na tla. Morali so ga z rešilnim vozom zopet prepeljati v deželno bolnišnico.

Areiran je bil Henrik Jerman, ker je poveril svojemu gospodarju tovarnarju Kantzu na Rimski cesti večjo svoto denarja in ga zapravlil.

Pri procesiji kadila. Anton Japelj in Ivan Kralj se bodeta imela zagovarjati pri sodišču, ker sta večer pri trnovski procesiji kadila.

Brata Komarja. Policija je zaprla Mihaela Komarja, ker je vinjen razgrajal. Elvard Komar pa je v strahu pred kaznijo pobegnil od domobranskega pešpolka. Bil je pri orožni vaji, a ker se je bal prestati več dni v temnici ni čakal, da bi ga bili zaprli, marveč je odšel brez vojaške knjižice. Vojaška oblast ga je naznanila policiji, katere vprašuje po njem ter ga bo izročila vojaški oblasti.

Tatinski delavec. Egidij Setina, slikarski pomočnik, je v službi svojega mojstra Fr. Barage istemu uzel razne za sobno slikarstvo potrebne reči, kakor: čopiče, barve, vzorce, piskre i. dr. v skupni vrednosti okoli 60 K. Veliko teh reči so pri hišni preiskavi našli v posesti obdolženca. Obsojen je bil na 6 mesecev težke ječe.

V prisilno delavnico je danes moral iti nevarni tat Franc Volbenk. Bil je že večkrat v pobliževalnici.

Tatovi ulomili so danes ponoči skozi okno v gostilno »Pri novem svetu«. Olnesli so 2 škatlici cigaret. Denarja so odnesli samo 26 h, katerega so tudi vzeli.

Romarji iz Palestine. V sredo zvečer se je mimo Ljubljane peljalo iz Palestine 475 bavarskih romarjev. Imeli so seboj svojo godbo.

Kaznjene ponesrečil. Z odra je padel v Gradaških ulicah kaznjene Franc Lavrič. Prepeljali so ga v bolnico.

Društvena godba priredi jutri zvečer na vrtu g. Mraka »Pri levu«, na Marije Terezije cesti, društveni koncert za člane Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin. Začetek ob 8. uri zvečer. V slučaju slabega vremena v salonu.

Pojasnilo. V ponedeljek smo na tem mestu pod naslovom »Sadovi nemške kulture« objavili poročilo o dogodku pri tu kajanjem sanitetnem oddelku. Naglašamo, da smo hoteli grajati le dejstvo, ozir. besede, nikakor pa ne osebnosti žaliti gosp. Teiberja kot c. in kr. častnika z neprimernimi besedami, ki smo jih v hitri preizprli. Naš namen ni, da bi v nekaterih slučajih žalili armado ali gg. častnike, a naša častniška dolžnost je, da opozarjamo merodajne krge na nered, ki se tuintam pojavljajo tudi v armadi.

Telefonska in brzajavna poročila.

London, 9. sept. (Kor. urad.) Iz Čija javlja Reuterjev urad: Dne 3. t. meš. je v dolini pri Port Arturu vled eksplozije neke podzemne mine zletelo 700 Japoncev v zrak. Le malo teh Japoncev je ostalo živih. Dne 26. in 27. avgusta so se Japoncem primile slične neizgode. Podrobnosti nedostajajo.

Peterburg, 9. sept. General Kuropatkin je večer brzajavil carju: Danes, izvzemši prask med prednjimi stražami, ni bilo nikake vojne operacije.

Dunaj, 9. sept. O vojnih operacijah v Mandžuriji ni danes skoro nič poročil. D šle brzajavke so večinoma le namigavanja. Na tančnega se o dogodkih zadnjih dveh dni še nič ne ve. Japonci nič ne poročajo. — Neka peterburška vest pravi, da je Mukden že v nevarnosti. Kurcki je 27 milj pri Mukdenu na levem, Oau 20 milj na desnem krilu.

Berolin, 9. septembra. Polkovnik Goedke je postal poročilo, v katerem pravi, da utrdbe v Tjelinu za veliko armado niso zadostne in da bi Rusi naredili veliko napako, ako bi ondi napravili večji odpor. Skoro gotovo se bodo umaknili dalje do Harbina.

London, 9. septembra. Listi izražajo dvome, da bi imeli Rusi kaj pripravljenega za zimsko bojevanje. Mnogi listi so mnenja, da bodo dčili v veliko zadrego, ako bodo Japonci nadaljevali s htrim prodiranjem.

Lvov, 9. septembra. Poljska akademizna društva so poslala japonskemu poslanstvu na Dunaj čestitke radi bitke pri Ljaojanu. V poslanici obžaluje, da se ne morejo boriti na strani Japoncev proti Rusom, zatiralcem Poljakov.

London, 9. septembra. Iz Sargaja so sporočili »Standardu«, da uporabljajo Rusi na tisoče Kitejev pri grajenju utrb okolu Tjenina.

Mukden, 9. septembra. Rusi so gradili severno od Tajicbe skozi štiri mesece izborne utrdbe, kjer se je sedaj utaborilo rusko levo krilo iz Ljaojana.

London, 9. septembra. Japonski list »Kokumun« trdi, da je Kurcki zasedel vse višine pri Hajntaju in se polastil cele črte pred Jantajem. To se je zgodilo že pred par dnevi.

Tokio, 9. septembra. Prebivalstvo v Tokiu še vedno stavi japonsko zmago pri Ljaojanu. Kljub groznemu požaru so Japonci zaplenili v Ljaojanu mnogo blaga in streliva.

London, 9. septembra. »Daily Telegr.« piše: Rusi so utrdbe okoli Port Artura drugače numerirali, da premetijo cgladuhe. Pred nove moderne utrdbe so nasuli griče. Tu so na cementne temelje postavili topove. Majhni topovi so obrnjeni tudi nazaj v utrdbe za slučaj, če bi prišel napad odoč. Glavne utrdbe so zvezane po prekopih in z mrežami železnih žc. Sirokovnjaki trdijo, da ni mogoče vzeti trdnjave, ako se ne pokonča prej vsa posadka.

Peterburg, 9. septembra. (Kor. urad.) Poveljnik križarice »Bajan« je imenovan kontreadmiralom.

Konjice 9. sept. Madeniški shod na Brinjevi gori se izborno čbnesel, udeležba velikanška. Navdušenje nepopisno.

Peterburg, 9. septembra. (Kor. urad.) Uradno se naglašja imenovanje kneza Svato-polk Mirskija, guverner Vilne, za ministra notranjih zadev.

Rim, 9. septembra. Avstro-ogrsko-laška trg. pogodba bo podpisana skoro gotovo že 13. t. m. Pogodba stopi glede vina takoj v veljavo, ostale pogodbe pa šele po sklenjeni avstrijski nemški trg. pogodbi. Ako bo glede teh točka pri skupni seji še kako nesporazumljenje, tedaj se bo uveljavila pogodba glede vina, ker je v tej točki že doseženo sporazumljenje, ostala postranska vprašanja se bodo pa pozneje rešila.

15 6

Josip in Cvetka Plankar javljata bolesti polnega srca, da jima je nemila osoda že četrtega in nenadoma desetelega ne zproso ugrabila edinega iskreno ljubljena sinčka v nežni dobi komaj 27 dni in 4 ure.

Blag bodi spomin mili žrtvi grozne mukotrpne bolezni, ki nedolžnemu mladostnemu bitju ni mogla priznati. Blaga dušica, uživaj pri Vsemogočem rajsko veselje, truplo pa naj v zemeljski gomili v miru počiva do svidenja!

Sinko Franjo Josip boli ti zemljica lahka!

Pogreb boče v soboto, 10. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, na Dolenjski cesti št. 53 (gostilna pod gozdom) k Sv. Kristofu.

Žalujoča ostala.

1505 1—1)

V veliki žalosti javljamo, da je naš blgi oče, oziroma stari oče in tast, gospod

Matija Zupanc

hišni posestnik

po dolgi mučni bolezni, previda s sv. zakramenti v 81. letu starosti danes zaspal v Gospodu.

Pogreb boče v petek, dne 9. septembra, ob 5. uri popoldne.

V Kranju, 7. septembra 1904.

Marija Zupanc roj. Pleiweissova, saba; — Karolina in Apolonija Zupanc, hčeri; — Dr. Fran Zupanc, c. kr. dež. vladni svetovalec in dež. sanitetni referent, Ignacij Zupanc, župnik, sinova. — Fran, Ernest, Viktor in Mira, vnuki

Zanimiv prizor.

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplastiška umetniška razstava.

Optiška potovanja po celem svetu v polni istini.

V soboto 10. septembra 1904:

Zadnji razstavljeni dan

Potovanje po Hrvatski.

V nedeljo 11. septembra 1904:

Zanimivo potovanje po

VZHODNI AFRIKI.

Eno potovanje 40 vin., za dijake, otroke in vojake od narednika nazaj 20 vin. Abonement-karte: 6 potovanj 2 K, 10 potovanj 3 K, dijaki, otroci in vojaki polovico. Odprto vsak dan od 9. ure zj. do 12. in od 2. pop. do 9. zvečer.

Grenčica

„Florian“

in likér

„Florian“

najboljša kapljica za želodec. 1238 37

Poprave

šivalnih strojev

vseh sistemov se najceneje sprejemajo in dobro izvrše. Dele šivalnih strojev, igle in strojno olje je dobiti pri 993 14—7

Singer Co. akc. dr. za šivalne stroje

Ljubljana Sv. Petra cesta 4.

= Fine =

oljnate barve

dr. Fr. Schönfeld-a & Komp.

poučno in dekorativno slikarstvo

1409 9—5

v tubah po 20 vinarjev se dobivajo pri tvrdki

Adolf Hauptmann

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja

v Ljubljani, Resljeva cesta.

K dečku iz boljše rodbine, staremu 10 let,

se išče nepokvarjen deček, ki bi obiskoval še ljudsko šolo ali prve razrede gimnazije ali reske, v dobro hrano in stanovanje.

Kje, pové iz prijaznosti uredništvo »Slovenca«.

1447 6—6

Vinotoč Jeglič.

Novi vinski mošt

liter 36 kr. 1499 3—2

535 52—23

Samo 6 dni!

Havre - New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

!Znižane cene!

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino

oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARDAR

v Ljubljani, Dunajska cesta 6, blizu znane gostilne pri »Figovcu«.

Učenka

se sprejme v boljši rodbini na stanovanje in hrano.

Naslov pové uredništvo »Slovenca«.

Pijte

Klauerjev

„Triglav“

najzdravejši vseh likerjev.

544 150—71

Nakup in prodaja
vseh vrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri šrobanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promete za vsake šrobanje.
Gulianova izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„M E R C U R“
I, Wellzille 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.

134 371